

ESTILS

'Manual del bon passejant' o la fascinació de sortir a caminar

En el pròleg de *Manual del bon passejant*, il·lustrat per Raimon Juventeny (publicat ara per Pol·len), el conegut Carl Honoré escriu: "Anem pels carrers descarregant la nostra ràbia sobre la primera persona que gosi fer-nos alentir el pas. O convertim les passejades en exercici físic. Fins i tot

anem fent altres coses mentre caminem, com menjar o anar amb el mòbil..." Els 20 punts d'aquest manual ens ajuden a tornar a trobar el gust pel passeig, fascinant-nos tant per les coses majestuosos com minúscules i sense oblidar que "el bon passejant sempre dorm bé".

El cal·ligrafiti com a esp

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

En el món islàmic, on la cal·ligrafia ocupa un lloc privilegiat, els usos actuals d'aquest art refinat s'han viscut com una continuació ininterrompuda al llarg del temps. Això no vol dir que s'hagi estancat en una mera repetició de tècniques, tot el contrari. Ja des de la dècada del 1950, els artistes contemporanis dels incipients estats de majoria musulmana van incorporar la cal·ligrafia en un discurs d'art modern de caràcter occidental. Reflex d'una necessitat més gran d'explorar la identitat després de la sacsejada colonial, els artistes emmirallats en les propostes de les avantguardes europees s'endinsen en el món tradicional per donar fruits inesperats i del tot interessants. El Líban, l'Iraq o el Sudan es converteixen en centres on s'experimenta la confluència estètica de tradició i modernitat, on es prioritza la construcció d'una identitat col·lectiva ferida per sobre de la ruptura amb el passat o amb les convencions socials. Amb el temps, i especialment a partir de l'11-S, molts d'aquests artistes s'han convertit en portaveus d'un islam que valora la bellesa i la tolerància davant d'un discurs imperant de fanatisme i terror.

La consciència del cal·lígraf

Més enllà de la proposta estètica, l'art de la cal·ligrafia té un alt contingut simbòlic i espiritual, on el càlam buit canalitza el fluid de la tinta que dóna vida a la paraula, de la mateixa manera que de la flauta de canya, en bufar-la, se n'extreu música i el cos humà canalitza l'hàlit diví.

Hassan Massoudy (nascut a l'Iraq el 1944) és un dels cal·lígrafs més coneguts per les seves propostes renovadores, i ha acostat aquest art a públics molt diversos d'arreu del món. El debat entre tradició i modernitat s'equilibra constantment en la seva obra, com ell mateix afirma: "Si la cal·ligrafia contemporània de la conquesta de l'espai no pot treballar com en el temps de les caravanes, no per això rebutja el diàleg constant amb els seus predecessors. S'han de superar les regles establertes després d'haver-les seguit. D'una composició se n'ha de dependre alguna cosa d'inefable, d'impalpable, de força, fora de qualsevol norma. En el nostre temps, en què predominen la

El treball interior de la cal·ligrafia es fusiona amb l'espai públic del grafiti

rapidesa i la rendibilitat, la cal·ligrafia continua sent un art ple de paciència, on no pots saltar-te les etapes. Necessites molts anys d'aprenentatge i has d'assimilar tota la cultura relativa al seu art. Un arbre fruïter es desenvolupa lentament i extreu de la terra la saba que farà madurar la fruita i li donarà el gust, el color i el perfum. És així que el cal·lígraf ha de madurar el seu treball. L'exercici fa sorgir el saber lentament estibat en les fibres del seu cos, i allibera milers de matisos".

Massoudy insisteix en la consciència del cal·lígraf: "El saber i l'estat d'ànim del cal·lígraf s'orienten, es concentren i convergeixen en la

Lentitud
La cal·ligrafia és un art de paciència i cal assimilar-ne tota la cultura

EL SEED

MuOM, coral de cambra de cants harmònics

Els membres d'aquest grup barceloní harmonitzen les veus per connectar amb el públic a un nivell profund, de manera que els oients puguin prendre part en un ric viatge sonor. Molts han descrit la música de MuOM com a sanadora i transformadora. Podeu escoltar-los a <http://muom.net>.

La cita de la setmana

Ensinistrar-se en la sobrietat és fer-se fort. Suposa també capacitar-se per a la solidaritat perquè, reorientant el desig, s'obre espai per atendre la fam dels altres. Àrdua però fecunda és l'escola de la privació. Es converteix en font de saviesa i de compassió perquè asserena la mirada per a l'Essencial. Xavier Melloni

iritualitat social

EL SEED

EL SEED

secretes per les corbes, els entrellats, l'oposició de les lletres i el seu dinamisme o estatisme”.

Del càlam a l'esprai

Igual com fa unes dècades els artistes nascuts en aquesta tradició van combinar la cal·ligrafia amb l'art d'avantguarda, alguns joves immersos en la cultura urbana globalitzada han utilitzat el grafiti per desenvolupar aquest art tradicional, que ha donat com a fruit l'anomenat *cal·ligrafiti*. Un dels seus màxims representants és eL Seed (nascut el 1981 a França, de família tunisiana).

L'estiu passat va iniciar el projecte *Lost walls*, fet ara llibre per l'editorial alemanya From Here to Fame. Empès per l'obertura de l'espai públic que va significar la revolució a Tunísia, eL Seed va emprendre un viatge pel país de la seva família per intervenir amb el seu art en pobles, ciutats i també en ple desert.

Lluny dels tòpics del grafiti (antisocial, egocèntric, endogàmic...), eL Seed explica en el llibre l'intima relació amb els veïns de les zones on intervenia, buscant la cohesió social en un país on tot està per recons-

truir. “Pintar al carrer és una excusa per conèixer gent i intercanviar idees. Cada pas que faig augmenta el desig de moure'm cap a una altra ciutat, necessitat de coneixement i experiències”.

Fugint dels debats entre seculars i fonamentalistes en la societat tunisiana, vol fer de la paraula lloc de trobada i reconeixement col·lectiu. Així, quan l'imam de la mesquita de Gabes, la ciutat dels avantpassats, li va demanar que pintés l'alt minaret de 47 metres, eL Seed va veure en el cal·ligrafiti una eina bàsica de sensibilització: “Volia crear una invitació oberta a tothom, fos quina fos la seva procedència i opinions, per reunir-nos i treballar per la comprensió mútua, amb respecte. Per això vaig escollir un versicle de l'Alcorà molt significatiu: «Us hem fet pobles i tribus diferents perquè reconegueu les diferències i la igualtat d'uns i altres»”.

Casant la dimensió espiritual de la cal·ligrafia i l'aspecte social del grafiti, les noves generacions s'han fet un lloc en les tendències globals, sense abandonar les arrels ni el compromís ètico-estètic. —

CONSCIÈNCIA D'ARA

El 'Consciència d'ARA' descansa els mesos d'estiu i torna al setembre

punta del càlam, allà on neix el punt, el traç, la paraula. Es fon completament en la tinta per renèixer a l'extrem del seu càlam. La seva capacitat de retenir la respiració queda reflectida en la qualitat del seu gest. Durant el seu període de formació aprendrà a dominar la respiració. La concentració requereix un buit visual i auditiu, és una obertura cap a una altra visió, més nítida. Es necessita una gran quantitat d'energia interior que només una bona concentració pot canalitzar per després alliberar-la. Una cal·ligrafia conté en substància l'energia del cal·ligraf i ens transmet les seves vibracions

Camí, no hi ha caminant

Opinió

MARTA SCHRÖDER
PSICÒLOGA

Per viure fluïnt amb la vida, des d'aquesta espaiositat, ens plantejem on està posada la nostra confiança. Quan ens donem que tot ens ha estat donat, podem deixar anar les regnes falses i començar a deixar-nos portar. ¿Mentre segueixi creient que sóc jo qui ha de fer les coses, com confiaré en la vida?

Quan desapareix el caminant, aquell que vol, aquell que es creu que decideix, les coses sorgeixen en la seva veritable naturalesa, simplement són. Mentre no pugui sortir de la ment, no podré veure la veritat, ja que la ment és un descodificador de la realitat i la descodifica parcialment segons les seves possibilitats instrumentals. Per tant, allò que la ment veu com a real és només el resultat de la seva

pròpia descodificació. No obstant això, tot allò que anhelem —pau, bondat, alegria, amor, bellesa— és fora de la ment! I tots ho anhelem perquè ho hem viscut en algun moment. Si sortim del regne de la ment, és l'espontaneïtat la que farà per nosaltres. Actuar

Desitjos

Totes les persones anhelem la pau, la bondat, l'alegria, l'amor i la bellesa perquè les hem viscudes en algun moment, a la vida real, més enllà de la nostra ment

sense objectiu, sent conduïts per la intel·ligència de la vida, sense pensar estratègicament, amb confiança. Però, com fem la transició de viure des de la ment a viure espontàniament? Ens pot ajudar el discerniment. Poder distingir els pensaments que no són veritat, que no són reals. Veure que el que no és real no em pot fer patir. Que el propi patiment és una creació mental. Col·locar l'atenció per destriar el que és real de la falsedat.

Què pot ajudar-nos a afinar el nostre discerniment? En això pot ajudar-nos tot el que ens faciliti fer silenci dins nostre. Perquè és el silenci qui anirà afilant l'espasa del discerniment. En el silenci tampoc hi ha patiment, ja que és un lloc fora de la ment. Sempre *hi és*. Podem descobrir viure des d'aquest altre lloc silenciós, d'on brolla l'acció espontània, autèntica, inspirada. —